

บทที่ 6

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร-สัตว์เศรษฐกิจ(กบ) โดยการจัดการตนเองของชุมชนตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการลงพื้นที่เก็บข้อมูล แบบสอบถาม สัมภาษณ์ สังเกตการณ์การจัดการตนเองในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับการเลี้ยงกบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ มาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ซึ่งสามารถสรุปและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลที่ได้รับ

จากการศึกษาบริบทชุมชนของตำบลยางคำพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพหลักคือการทำนา ทั้งยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะต้นยางนา ซึ่งเป็นป่าชุมชน ชาวบ้านดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียงและมีความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่าย องค์การบริหารส่วนตำบลยางคำได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในตำบล ด้วยการฝึกอบรมการศึกษาดูงานและการสนับสนุนงบประมาณเพื่อสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง โดยให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จึงทำให้เกิดกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เช่น กลุ่มเกษตรผสมผสาน กลุ่มทอผ้าไหม กลุ่มจักสาน และกลุ่มผู้เลี้ยงกบในชุมชน ซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่ทำให้ชุมชนเกิดการมีรายได้เสริมและสามารถพึ่งพาตนเองโดยการจัดการตนเองได้ โดยเฉพาะกลุ่มเลี้ยงกบที่พัฒนามาจากกลุ่มเกษตรผสมผสาน องค์การบริหารส่วนตำบลยางคำได้เห็นโอกาสในการสร้างอาชีพเสริมในการเลี้ยงกบของชุมชน หากแต่ชุมชนยังมีองค์ความรู้ที่น้อย จึงได้จัดการส่งเสริมการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับกลุ่ม เช่น การจัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตกบที่เหมาะสมสำหรับชุมชน การหาช่องทางในการจัดจำหน่าย การแปรรูปและการขยายพันธุ์ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานและกลุ่มจากภายนอกด้วย ส่งผลให้กลุ่มอาชีพดังกล่าวเกิดการพัฒนาสามารถพึ่งพาตนเองโดยการจัดการตนเองบนความพอเพียงได้ดียิ่งขึ้น

ตาราง 6.1 แสดงการสังเคราะห์โครงการการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร – สัตว์เศรษฐกิจ(กบ)

โดยการจัดการตนเอง : องค์การบริหารส่วนตำบลยางคำ อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด

ตัวแปรของแต่ละบริบท	เข้มแข็ง	ปานกลาง	อ่อนแอ
คนในชุมชนสามัคคีกัน	√		
มีการร่วมกลุ่มอย่างเป็นทางการ	√		
มีระบบการบริหาร	√		

จัดการเป็นระบบ			
มีการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	√		
ชุมชนมีรายได้จากการจัดการร่วมกัน	√		
มีทรัพยากรให้บริหารจัดการต่อเนื่อง	√		
มีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มภายนอก	√		

จากตาราง 6.1 อธิบายได้ว่า คนในชุมชนมีความสามัคคีและมีการร่วมกลุ่มกันอย่างเป็นทางการ อีกทั้งยังมีระบบการบริหารจัดการที่ดีและมีระบบ มีการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ชุมชนมีรายได้จากการจัดการร่วมกัน มีทรัพยากรให้บริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เช่น พ่อพันธุ์แม่พันธุ์กบเพราะมีการจัดการที่ดี และมีการสร้างเครือข่ายกับกลุ่มภายนอก โดยการศึกษาดูงานเรียนรู้การจัดการตนเองของกลุ่มอื่นที่มีความเข้มแข็งภายในชุมชน

6.2 เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร(กบ)โดยการจัดการตนเองของชุมชนตำบลยางคำ มีเป้าหมายหลัก คือ การสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับกลุ่มผู้ประกอบการเลี้ยงกบในชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสร้างคุณค่าด้านอาหารให้กับชุมชน โดยกลุ่มเป้าหมายหลักคือ กลุ่มผู้เลี้ยงกบในชุมชนตำบลยางคำและประชาชนทั่วไปที่บริโภคกบเป็นอาหาร

6.3 ผลที่ได้รับ

ผลที่ได้รับจากการวิจัยการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มสัตว์เศรษฐกิจ(กบ) ตามกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ลงพื้นที่เก็บข้อมูล สอบถาม สัมภาษณ์ สังเกตการณ์ และจัดเวทีร่วมกับชุมชน ซึ่งได้ผลรับตามกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ กลุ่มผู้เลี้ยงกบในตำบลยางคำได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเลี้ยงกบที่เหมาะสมกับชุมชนของตนเอง โดยการจัดทำคู่มือในการเลี้ยงกบร่วมกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงกบจังหวัดบุรีรัมย์

2) องค์การบริหารส่วนตำบลยางคำได้กำหนดนโยบายให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงกบ

3) ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการตนเองของชุมชน เกิดความสามัคคีในชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพต่างๆ ในตำบลยางคำร่วมแรงร่วมใจกันลงแขกเกี่ยวข้าว เป็นต้น

4) กิจกรรมการแปรรูปกบทำให้เกิดการรังสรรค์เมนูอาหารพื้นบ้านที่มีวัตถุดิบหลักเป็นกบ ซึ่งมีทั้งคุณค่าทางด้านโภชนาการและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอาหาร

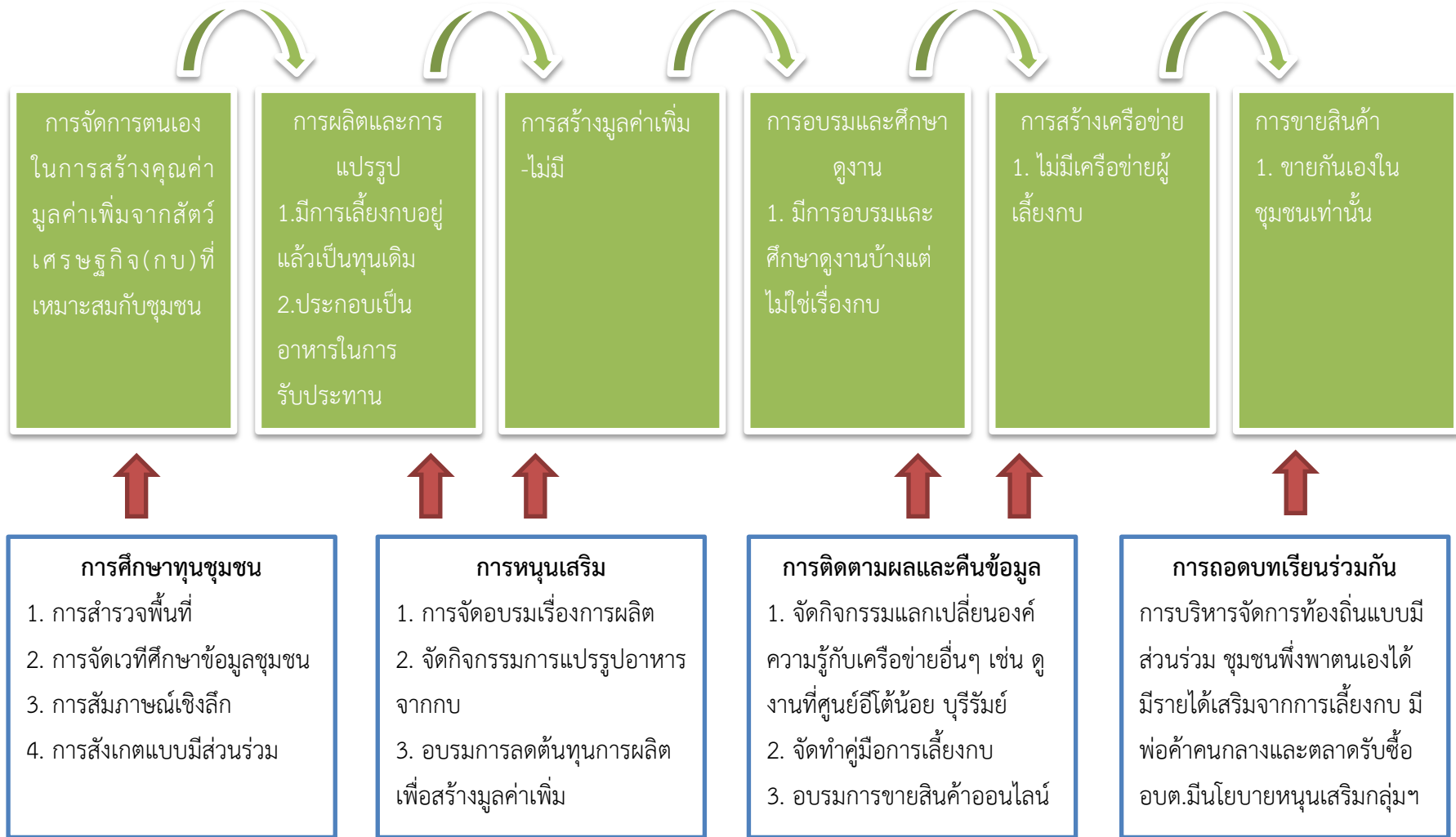
5) ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มผู้เลี้ยงกบและประชาชนในตำบลยางคำได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ที่ตนมีในเวทีวิจัย ทำให้เกิดองค์ความรู้นำไปพัฒนาต่อยอดได้ เช่น การจัดอบรมหลักสูตรการจัดการบริหาร และ หลักสูตรการพึ่งพาตนเองแบบพอเพียง

6) กลุ่มผู้เลี้ยงกบสามารถลดต้นทุนในการผลิต เช่น การขยายพันธุ์เอง

7) กลุ่มผู้เลี้ยงกบมีการขายที่หลากหลายและประหยัดขึ้น เช่น การขายออนไลน์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

8) ชุมชนสามารถจัดการตนเองได้ มีความสุขแบบพอเพียง พึ่งพาตนเองเป็นหลัก ไม่เกิดการเรียกร้องสวัสดิการจากหน่วยงานภาครัฐมากเหมือนแต่ก่อน

ตารางผังแสดงกิจกรรมโครงการการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มด้านอาหาร - สัตว์เศรษฐกิจ(กบ)
 โดยการจัดการตนเองขององค์การบริหารส่วนตำบลยางคำ อำเภอชุมพวงทราย จังหวัดร้อยเอ็ด

6.4 วิธีการวัดผล ประเมินผล

วิธีการที่ผู้วิจัยใช้ในการวัดผลและประเมินผล คือ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การจัดเวทีต่างๆ ร่วมกับชุมชน เครือข่ายและหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกชุมชน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิคอยให้คำชี้แนะ เพื่อให้ผลในการประเมินมีความถูกต้องที่สุด ก่อนส่งคืนข้อมูลให้กับชุมชนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

6.5 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องจะนำข้อมูลไปใช้ในอนาคต ซึ่งที่ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสนับสนุนเชิงนโยบายในด้านงบประมาณ เช่น กองทุนในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มสมาชิก
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนเกษตรกรผู้เลี้ยงกบให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตหากต้องการส่งขายในตลาดภายนอก เนื่องจากปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของพ่อค้าคนกลาง
- 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกร เช่น การรับประกันราคา
- 4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ในการเลี้ยงกบที่เหมาะสมกับชุมชน เช่น การเลี้ยงกบแบบอินทรีย์ การขยายพันธุ์เพื่อลดต้นทุน การผลิตอาหารกบเอง เป็นต้น
- 5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปบริโภคอาหารที่ทำจากกบมากขึ้น
- 6) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการแปรรูปกบ เช่น กบแช่แข็ง กบยัดไส้ หนังกบทอด เป็นต้น
- 7) สถาบันการศึกษาควรมีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น ระบบการตรวจสอบคุณภาพน้ำในบ่อเลี้ยงกบ ซึ่งจะช่วยลดอัตราการตายของกบได้
- 8) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) เข้ามาบูรณาการร่วมในการพัฒนาประชาสัมพันธ์ รวมถึงช่องทางในการจำหน่าย เช่น ตลาดออนไลน์ เฟสบุ๊ก ซึ่งสามารถเข้าถึงคนรุ่นใหม่รวมทั้งเกษตรกรรุ่นใหม่ได้ง่ายและประหยัดต้นทุน